

Anmeldelser

David Held and Ayse Kaya (eds.), *Global Inequality: Patterns and Explanations*, Cambridge: Polity Press, 2007, 282 s. £ 15.99.

Bogen er en samling af bidrag omhandlende forskellige aspekter af global ulighed baseret på en forelæsningsrække på London School of Economics and Political Science afholdt i 2004-05. Formålet med forelæsningsrækken og med bogen er at give en bred introduktion til debatten om global ulighed og dennes sammenhæng med globaliseringen og samtidig at bidrage til denne debats fortsættelse. Som det anføres i forordet til bogen, handler det jo dybest set om den globale ordens karakter og om mulighederne for økonomisk udvikling, velstand og social retfærdighed. I sandhed store og vigtige spørgsmål, som man nok ikke bør forvente enkle svar på, og det giver bogen da heller ikke. De fleste af bogens forfattere er økonomer, og bogen er fyldt med økonomisk-statistiske opgørelser, men der er også vigtige bidrag af politologer og politiske filosoffer.

Af bogens i alt 11 kapitler, er det indledende kapitel skrevet af redaktørerne, som på glimrende vis knytter de forskellige enkeltkapitler sammen under en række tværgående temaer, herunder den aktuelle status med hensyn til global ulighed, definitions- og måleproblemer, sammenhængen mellem lighed/ulighed og globalisering samt spørgsmålet om, hvorvidt uligheden kræver politisk handling og i givet fald hvilken. Selv om kapitlet kommer godt rundt om de fleste enkeltbidrag, betaler det sig imidlertid at fordybe sig i de enkelte bidrag. Mange af bogens bidrag beskæftiger sig naturligt nok med målinger af den globale ulighed. Om dette tema er hovedbidraget den (nu forhenværende) verdensbankøkonom, Branko Milanovics forsøg på at måle udviklingen i to former for ulighed siden 1950 ved hjælp af Gini-koefficienter. Den ene er uligheden i gennemsnitlig indkomst for alle verdens lande. Denne ulighed har været stigende, og uligheden er især vokset siden cirka 1980. Den anden form for international ulighed er den, hvor uligheden mellem landenes gennemsnitlige indkomster vægtes efter landenes størrelse. Denne ulighed har været faldende, men såfremt Kina holdes uden for regnestykket, har også den været stigende. En sidste form for ulighed er den, som Milanovic kalder global ulighed, og med det mener han uligheden mellem enkeltindivider i hele verden. Dette er selvsagt utrolig vanskeligt at måle, og der findes da også kun tre estimater, som alle er af nyere dato. De viser, at den globale ulighed er meget stor – af brasilianske dimensioner – og sandsynligvis stigende. Milanovic noterer sig også, at uligheden inden for de enkelte lande næsten overalt

er stigende, at fattigdommen i stigende grad koncentrerer sig i Afrika, og at det er vanskeligt at finde entydige kausalsammenhænge mellem forandringerne i ulighedsmønstrene og globaliseringen. I forhold til spørgsmålet om, hvad der bør gøres, foreslår han at etablere et system med indkomstoverførsler til fattige individer i stil med dem, der findes internt i en række lande.

Det næste bidrag af Bob Sutcliffe beskæftiger sig med udviklingen i ulighed mellem lande over et endnu længere tidsrum, nemlig hele det 20. århundrede. Han noterer sig også de meget store måle- og fortolkningsmæssige problemer forbundet med opgørelser af denne karakter over længere tidsrum. En af de vigtige tendenser, som han finder, er den gennemgående globale polarisering mellem rige og fattige lande, Nord og Syd. En meget stærk polarisering finder han i forholdet mellem de rigeste 10 pct. og de fattigste 10 pct. (lande), især siden 1985. Uligheden er naturligvis endnu mere grell, hvis man ser på 5 eller 1 pct. grupperne. Samlet set finder Sutcliffe, at det 20. århundrede ved siden af dets mange landvindinger har været kendetegnet ved en hidtil uset ulighed.

Der er ingen tvivl om, at de valgte forelæsere alle repræsenterer kritiske, men veldokumenterede, blik på den globale ulighed. Formentlig for at eksemplificere det modsatte synspunkt har redaktørerne valgt at inkludere et genoptryk af en artikel med en meget positiv konklusion. David Dollar blev både berømt og berygtet som hovedforfatter på Verdensbankens 2002 rapport om globalisering, vækst og fattigdom.¹ Hans bidrag i denne antologi består af et genoptryk af en artikel som kort gengiver rapportens hovedkonklusioner. Konklusionerne er, at globaliseringen øger den økonomiske vækst, som igen bevirker en mindske fattigdom. Dokumentation for dette optimistiske budskab består i nogle udvalgte landeeksempler, blandt andet Kina og Indien, som her betragtes som 'stærkt globaliserede lande' på grund af deres økonomiske åbenhed. Dokumentationen for synspunktet er dog langt fra tilfredsstillende, og den lader sig let anfægte, men synspunktet er vigtigt at have med på grund af dets store udbredelse som legitimation for neoliberale økonomisk politikker. I den følgende artikel af Robert Wade bliver både synspunktet og de neoliberale politikker generelt da også underkastet en skarp kritik. Wade anfører således, at den økonomiske vækst i verden var væsentlig højere, da det mest udbredte økonomiske paradigme handlede om importsubstitution frem for global integration. Han sætter også spørgsmålstejn ved brugen af Kina som eksempel på liberalistisk markedsøkonomi – uden Kina holder den statistiske sammenhæng nemlig ikke – og ved den ukritiske accept af de af Verdensbankens udregnede indkomstdata. I en lidt anden boldgade anfører Wade, at den store globale ulighed er moralsk forkastelig, blandt andet af den årsag at der pengemæssigt skal så lidt til at udbedre den.

Hermed bevæger bogen sig væk fra de talmæssige opgørelser over ulighed

og fattigdom og hen til en diskussion af politisk-moralske spørgsmål. Thomas Pogge indleder med at påpege, at fattigdommen er den største enkelte årsag til for tidlig død i verden. Den udbredte fattigdom er knyttet tæt sammen med uligheden, og da økonomisk ulighed hænger sammen med ulighed i politisk magt, forstår man lettere, hvorfor der ikke tages politiske skridt til at mindske uligheden. Dette gælder ifølge Pogge ikke mindst internationalt, hvor de gældende spilleregler alt for ofte tjener de rigeste og mest magtfuldes interesser.

Den amerikanske økonom James Galbraith forsøger i sit bidrag at rehabiliterer makroøkonomien og befri den fra, hvad han ser som mikroøkonomiens kvælergreb. Som ikke-økonom er det naturligvis interessant at læse om en nabo-disciplins stridigheder, ikke mindst fordi Galbraith bruger sit opgør til at fremhæve nye forklaringer på den globale ulighed. Galbraith ser udelukkende på uligheder i industriarbejdernes lønninger inspireret af en af 1950'erne og 1960'ernes store udviklingsøkonomer, Simon Kuznets. Kuznets er kendt for sin tese om, at uligheden i en økonomisk transformationsproces, hvor lande bevæger sig fra landbrugs- til industrisamfund, vil bevæge sig som et omvendt U, dvs. først stige for dernæst at falde. Uligheden er med andre ord et resultat af makroøkonomiske ændringer. Dette overordnede synspunkt overtager Galbraith, og anvendt på udviklingen i lønulighederne finder han, at den stigende ulighed overvejende skyldes globale forandringstendenser. Han peger her på sammenbruddet af Bretton Woods valutasystem som en vigtig global strukturel forandring.

En helt anden strukturel udviklingstendens, som trækkes frem i Grahame Thompsons bidrag, peger tilbage til Sutcliffes bidrag. Ligesom Sutcliffe peger Thompson på opretholdelsen af skellet mellem udviklede og udviklingslande og på, at mens der blandt de udviklede lande sker en indkomstkongvergens, sker der en øget divergens udviklingslandene imellem. Dette gør det også vanskeligt at tale om en samlet globalisering, der påvirker alle lande på samme måde. I stedet anbefaler Thompson at anskue den globale udvikling som en flerhed af regionale tendenser, hvor især den asiatiske region synes at opleve en stærkt øget intern sammenhæng (regionalisering) frem for en globalisering, dvs. en integration i den globale økonomi. Det gælder både med hensyn til handel, multinationale selskabers aktiviteter og finansielle transaktioner. Lidt i samme boldgade, men denne gang med fokus internt i de forskellige lande, foreslår Ravi Kanbur og Anthony Venables at se på udviklingens spatiale aspekt i form af henholdsvis gode og onde cirkler i forskellige subnationale regioner. Data fra et større antal lande peger på, at de regionale uligheder inden for disse lande har været stigende siden omkring 1980, og at denne form for ulighed har stor betydning for den samlede ulighed i disse samfund. Meget tyder også på, at øget international handel

har forstærket ulighederne, blandt andet gennem etableringen af særlige eksportzoner.

Bogens sidste to bidrag skiller sig ud fra de øvrige på hver sin måde. Gösta Esping-Andersens kapitel beskæftiger sig udelukkende med udviklingen i uligheden i de rige vestlige samfund, herunder de skandinaviske lande. Han påpeger, at de seneste 10-15 år har været karakteriseret ved voksende indkomstuligheder, og at disse uligheder ikke kun vokser i de angelsaksiske lande, men også i de skandinaviske velfærdssamfund, primært ved at topindkomsterne trækker fra de øvrige indkomstgrupper. Det stort set samstemmende udviklingsforløb i alle landene peger på, at der kunne ligge strukturelle faktorer bag, men han kommer ikke nærmere ind på globaliseringens mulige rolle i denne forbindelse. I stedet diskuteres kvindernes erhvervsposition og tendensen til, at ægteskab i stigende grad bliver 'homogant', dvs. at ægtefællerne i stigende grad har samme uddannelse og økonomisk position, hvilket tenderer imod at fastlåse den sociale struktur og forøge uligheden.

Bogen afsluttes med en interessant diskussion af Nancy Fraser. Hvori består social retfærdighed, når verden i stigende grad globaliseres? Hvis globaliseringen er en realitet, så betyder det, at mennesker i stigende grad påvirkes af begivenheder uden for den klassiske nationalstats rammer. Dette kræver, at man gentænker og bryder med det, som hun kalder den Keynesiansk-Westfalske ramme for social retfærdighed. Fagforeninger og sociale bevægelser kigger ifølge Fraser da også i stigende grad uden for nationalstatens rammer i deres kamp for social retfærdighed, noget som blandt andet ses i de mange anti-WTO protester. Hendes forslag til en gentænkning af den sociale retfærdigheds rammer består af tre led. For det første de klassiske to: 1) krav om lighed i repræsentation, og 2) krav om lighed i fordeling. Det nye er det tredje krav: kravet om anerkendelse. Det, der ifølge Fraser bør indgå, består i en anerkendelse af, at berørte personer også uden for den gængse nationale ramme bør inddrages i overvejelser om repræsentation og fordeling. Heraf følger også, at en udelukkelse af berørte personer, uanset hvor på kloden de måtte befinde sig, bør kritiseres. Hermed stiller Fraser sig på en radikal-demokratisk, globalt omfattende position, som vil bruge globaliseringen til et opgør med blandt andet de etablerede globale institutioner. Efter de mange og til tider lidt tørre statistiske opgørelser i hovedparten af bogens øvrige kapitler er det en forfriskende måde at slutte bogen på.

Bogens bidrag kommer som nævnt fortrinsvis fra forskere, som stiller sig kritisk over for den globale ulighed, og hvis man er tilhænger af større global lighed, findes der ikke mange opmuntrende budskaber i bogen. På næsten alle tænkelige ledder og kanter synes der at ske en skævvridning og polarisering, også når den absolutte fattigdom reduceres, som det aktuelt ser ud til at ske i Kina. Det samlede billede af den globale ulighed, dens mønstre og forklarings-

ger bliver for hvert bidrag mere og mere kalejdoskopisk. At klodens tilstand også på ulighedens område er mangetydig og kan fortolkes på mange måder, er formentlig ganske korrekt, og på den måde yder bogen med sin dækning af mange angrebsvinkler sit emne stor retfærdighed. Der, hvor det generelt kniber for de fleste bidrag, er i sammenkoblingen med globaliseringen, måske fordi denne endnu ikke er tilfredsstillende defineret eller begrebsliggjort. Det er også kendetegnende, at de fleste dataopgørelser implicit bygger på en opfattelse af den globale udvikling som sammensat af parallelle, men indbyrdes uafhængige nationale forløb. Det er en mere og mere tvivlsomt antagelse, men det er reelt kun hos Fraser, at man finder et opgør hermed og en implicit tilnærmelse til den verdenssystemtilgang, som glimrer ved sit fravær trods dens indlysende aktualitet.

Jørgen Dige Pedersen
Institut for Statskundskab
Aarhus Universitet

Note

1. World Bank, *Globalization, Growth and Poverty*, Oxford: World Bank and Oxford University Press, 2002.

Jos C. N. Raadschelders, Theo A. J. Toonen and Frits M. Van der Meer (eds.), *The Civil Service in the 21st Century: Comparative Perspectives*, London og New York: Palgrave Macmillan, 2007, 319 s., £ 60,00.

Siden 1990 har en række internationale forskere været involveret i et større forskningsprojekt, som behandler den offentlige forvaltning i et komparativt perspektiv (*Civil Service Systems in Comparative Perspective*). Den første del af projektet fokuserede på at konstruere en passende teoretisk ramme, som kunne anvendes til at analysere offentlig forvaltning i et komparativt perspektiv. En ramme, der er institutionel, historisk og kontekstuel funderet. Denne ramme anvendtes efterfølgende i projektets anden del, som vel må betragtes som projektets væsentligste bidrag til studiet af den offentlige forvaltning i et komparativt perspektiv. I fire bøger har forskergruppen publiceret en række empiriske studier af den offentlige forvaltning i henholdsvis Vesteuropa, Central- og Østeuropa, angelsaksiske lande samt Asien. Nærværende bog udgør projektets tredje fase.

Formålet med bogen er, konstateres det i det indledende kapitel, at pege på de forskellige udviklingstendenser, som udfordrer den offentlige forvaltning

og forholdet mellem politik og administration i det 21. århundrede. Grundlæggende er påstanden, at den offentlige forvaltning i højere og højere grad bliver påvirket af en række interne og eksterne pres, som er opstået som følge af ændringer i den institutionelle kontekst. Tilsammen betyder disse pres en mere fragmenteret offentlig sektor. Redaktørerne refererer til denne nye orden, hvorunder den offentlige forvaltning fungerer som *multi-level-governance*. Det er disse forskellige pres og deres effekt på den offentlige forvaltning i forskellige lande, der studeres i bogens kapitler. Tesen er grundlæggende, følgende projektets overordnede teoretiske ramme, at en række ligheder og forskelligheder kan identificeres med baggrund i de respektive landes samfundsmæssige og politisk-administrative kontekst (historie og institutionelle struktur).

Bogen består af 19 kapitler og er opdelt i fire hoveddele. Del I behandler nyere tendenser i hver af de fire regioner, som forskningsprojektet har omfattet. Endvidere er der tilføjet et kapitel om Afrika. Det er udmærkede oversigtskapitler, som dog alle er „ramt“ af at skulle behandle en større (og til en vis grad heterogen) region på meget få sider. Trods udmærkede oversigter over de forskellige regioner, så fremstår denne del af bogen betydelig løsrevet fra resten – og fra den dagsorden, der blev anslået i det indledende kapitel.

Bogens del II tager fat på de ændringer, og kilderne hertil, som efter sigende er karakteristiske for udviklingen i den offentlige forvaltning i mange lande i dag. Som det måske antydes, er denne læser, i hvert fald umiddelbart, en smule skeptisk over for disse nye tendenser. Bogens del II (og resten af bogen for den sags skyld) lider desværre af et empirisk underskud, hvilket ikke ligefrem er med til at overbevise læseren om tilstedeværelsen af de nye pres og udfordringer og deres betydning. Det første kapitel i del II (kapitel 7) hænger godt sammen med indledningens argumenter. Europæisering, decentralisering, mediernes stigende indflydelse samt en stigende betydning af jura og lovgivning for at fastholde kontrol og ansvarlighed bidrager alle til, at forvaltning og politik bevæger sig på flere niveauer (deraf termen *multi-level-governance*). Grundlæggende argumenteres det, at denne udvikling betyder, at embedsmændene bliver mere magtfulde. Implikationerne for det weberianske bureaukrati må ifølge forfatterne være at lade embedsmændenes rådgivning og rolle følge denne udvikling og i højere grad end i Webers ideal lade dem blive politikernes nærmeste rådgivere. Kapitlet er desværre uden en konsekvent empirisk belysning af de fire pres, der tilsyneladende er på den offentlige forvaltning i mange lande i disse år. Derfor er det synd, at de efterfølgende kapitler ikke i samme grad følger op på indledningen og dette kapitels teoretiske fokus. Det havde givet en bedre sammenhæng og en mere konsekvent undersøgelse af bogens formål, som det blev formuleret i indledningen. I stedet anlægger de resterende fire kapitler i del II forskellige vinkler

på offentlig forvaltning og udviklingen inden for denne institution. Kapitel 8 analyserer betydningen af fem punkter for den offentlige forvaltnings historiske arv. Trods en (kort) empirisk analyse er kapitlet mest af alt et oplæg til videre empirisk afsøgning. Kapitel 9 er et godt komparativt kapitel om det lokale forvaltningsniveau i Storbritannien, Tyskland og Frankrig, som forsøger at afdække, hvilke ændringer det lokale niveau i de tre caselande har gennemgået og hvorfor. Kapitel 10 fokuserer på den „almindelige“ fuldmægtig (*middle level bureaucrat*) i den offentlige forvaltning og argumenterer for dennes relativt store betydning for policy. Den rolle og indflydelse, *the middle level bureaucrat* får i de respektive lande, afhænger af specialiseringsgraden hos bureaukraterne. Jo mere specialiseret, jo mere potentiel magt og konflikt med det politiske niveau. Del II afsluttes med et kapitel, der forsøger at kortlægge en række såkaldte makroreformer, som har haft betydning for personaleledelse (rekruttering, mobilitet og repræsentativitet) i den offentlige forvaltning. Kapitlets store problem er en manglende (systematisk) empirisk understøttelse af de ændringer, der fremhæves.

I bogens del III tages konsekvensen af, at embedsværket i dag har mere indflydelse end tidligere (som specielt kapitel 7 argumenterede for). Med mere (potentiel) indflydelse hos embedsmændene stiger behovet for sikringen af legalitet, effektivitet og responsivitet. Spørgsmålet er, hvordan disse værdier har det i dagens offentlige forvaltning. Kapitel 12 undersøger forholdet mellem domstolene og forvaltningen og deres respektive styrkeforhold, når det kommer til at kontrollere lovgivningen og implementeringen. Til trods for at det er et teoretisk og lidt tørt kapitel, så fremstår forfatterens bud på syv *middle-range*-teorier (eller hypoteser, som det nærmere er) som interessante og det forholdsvis uopdyrkede emne (her benævnt *judicialization*) som vigtigt for studier af magt og indflydelse i den offentlige forvaltning. Kapitel 13 diskuterer den „opdragende“ og „disciplinerende“ funktion, forfatningen i et land har på den enkelte bureaukrat. Dette diskuteres med udgangspunkt i USA, og forholdene her sammenlignes med Canada, Storbritannien og Frankrig. Den disciplinerende og opdragende effekt er opnået anderledes i de tre sidstnævnte lande, og kapitlet virker mere rettet mod et amerikansk publikum end relevant i en komparativ antologi. Del III afsluttes med et argument for at skelne mellem fire dimensioner (moralsk-etisk, konstitutionelt, horisontalt samt en *performance*-dimension), når man taler om ansvarlighed i den offentlige forvaltning (kapitel 14) samt en opfordring til i højere grad at uddanne fremtidens offentlige forvaltningspersonel til at kunne håndtere netværksstyring (governance), forhandling og *multi-level-governance* (kapitel 15).

Bogens sidste del, IV, forsøger at spinde videre på del II og III ved at fokusere på implikationerne af de (tilsyneladende) ændrede forhold for den of-

fentlige forvaltning. Kapitel 16 forsøger at uddrage læring fra oprettelsen af den amerikanske *Senior Executive Service* for derved at „lære af historien“, når reformiveren kommer over det politiske system. Desværre får mange af de ni læringspunkter karakter af banaliteter. Til gengæld fungerer kapitel 17 ganske godt. Med udgangspunkt i et øget politisk fokus på ledelse og effektivisering m.m. i administrationen (her, som mange andre steder, samlet som *New Public Management*) forsøger kapitlet at vurdere, om styrkeforholdet mellem politikere og embedsmænd er tippet til politikernes side. Kapitel 18 afslutter del IV med et argument for politiske reformer. Op gennem 1980'erne og 1990'erne har forvaltningsapparatet været udsat for et utal af reformer. Problemet er, argumenteres der, at de ændringer, vi har set som følge af disse reformer, betyder, at det politiske system lider af et *misfit* i forhold til det (reformerede) administrative system. Ganske karakteristisk for hovedparten af bogen hviler dette for det første på en antagelse (at reformerne rent faktisk har haft en (stor) effekt på det administrative system), og for det andet får man som læser ikke serveret empiri, der i tilstrækkelig grad kan understøtte argumentet.

Til trods for at redaktørteamet, samt rækken af bidragsydere til bogen, omfatter en række veletablerede forskere inden for denne del af statskundskaben, så må bogen siges at være ret ujævn. For det første fordi bogen ikke formår at samle de forskellige bidrag i en grad, så bogen fremstår som en helhed. Naturligvis er udfordringen med antologier ofte af denne karakter. Men i dette tilfælde er det et udpræget problem. Samtidig må man forvente, at et længerevarende forskningsprojekt, som baserer sig på det samme grundlæggende teoretiske grundlag, kan producere en mere samlende antologi, end det her har været tilfældet. For det andet er der stor forskel på de forskellig bidrags kvalitet. Enkelte har præg af essays krydret med, hvad der ofte føles som tilfældige, empiriske betragtninger, mens andre tager projektets komparative vinkel mere seriøst og tilbyder konkrete komparative casestudier. De sidste er desværre i mindretal. Dette illustrerer bogens tredje svaghed. Man savner ganske enkelt mere empiri omkring, og kritisk stillingtagen til, disse „nye“ tendenser, som er på vej, og som får en stor betydning for den offentlige forvaltning rundt om i verden. I forlængelse heraf er det uheldigt, at bogens indledning samt flere af kapitlernes indledninger giver flere empiriske løfter, end der honoreres.

Thomas Frank
Institut for Statskundskab
Aarhus Universitet

Charles Tilly, *Democracy*, New York: Cambridge University Press, 2007, 234 s., £12.34.

Charles Tilly nærmer sig de fire snese og er forfatter til mere end 50 bøger, men produktiviteten er fortsat høj [Charles Tilly døde i maj 2008, red.]. Han har arbejdet med aspekter af demokrati og demokratisering mange gange før; denne gang er fokus mere direkte på spørgsmålet: "How, in general, do democratization and de-democratization take place?"

Første kapitel rejser spørgsmålet om, hvad demokrati er. Tilly tilbyder følgende definition: "a regime is democratic to the degree that political relations between the state and its citizens feature broad, equal, protected and mutually binding consultation" (p. 13); i sin empiriske analyse af demokrati følger Tilly imidlertid målingerne fra Freedom House. Denne forståelse kombineres nu med et begreb om statskapacitet, idet Tilly argumenterer, at både ekstrem høj kapacitet (nazi-Tyskland lige før 2. verdenskrig) og ekstrem lav kapacitet (Somalia 2006) er en forhindring for demokrati. Demokrati og statskapacitet udgør en matrix (firfeltstabel), som giver mulighed for at forstå "the character of a regime's public politics" (p. 20).

Herefter følger en kort gennemgang af demokrati i historien fra Athen og frem. Det er Tillys påstand, at de fleste forklaringer på demokrati og demokratisering er utilstrækkelige, fordi de enten er idealistiske (en ide fra grækerne), strukturalistiske (uden kapitalisme, ingen demokrati) eller instrumentalistiske (sociale klasser vælger den styreform, der tjener dem bedst). Hvad der kræves, siger Tilly, er en procesorienteret analyse af demokratisering og af-demokratisering. Denne analyse påbegyndes i kapitel 3, som gennemgår forskellige cases (især Indien og Schweiz) for at finde mønstre i demokratiserings- og af-demokratiseringsprocesser. Det leder frem til ni forskellige "principles for description of democracy, democratization, and de-democratization" (p. 60) samt til 13 interessante spørgsmål (*payoff questions*, p. 72) i studiet af demokratisering og af-demokratisering. Tilly finder, at demokratisering afhænger af forandringer på tre fronter: "categorical inequality, trust networks, and public politics" (p. 78). Dermed er scenen sat for de følgende tre kapitler om hvert af disse elementer.

Analysen af *trust networks* bekræfter den kendte tese om social kapitalers betydning for demokratisering. Men Tilly kritiserer Putnam for et uklart argument, der ikke præciserer forholdet mellem tillid og demokrati. Hvis tillid skal fremme demokrati, kræves en særlig form for *contingent consent*, som

„entails unwillingness to offer rulers, however well elected, blank checks ... A state's shift away from coercion toward combinations of capital and commitment promotes contingent consent. The trajectory of democratization there-

fore differs greatly depending on whether the previous relationships between trust networks and rulers are those of authoritarianism, theocracy, patronage, or outright evasion” (p. 94).

Med andre ord, Tilly tager en kendt indsigt og forsøger at præcisere de betingelser, hvorunder den er gyldig henholdsvis ikke gyldig. Det er yderst frugtbart. Omkostningen er, at det ny argument bliver betydelig mere komplekst og præget af historisk specifik kontekst. Dermed bliver det vanskeligt at se, hvor meget der egentlig er tilbage af den oprindelige påstand om sammenhængen mellem tillid og demokrati.

Analysen af social ulighed og demokrati i kapitel 5 går frem på samme måde: en specifikation af de betingelser, hvorunder social ulighed hæmmer demokratisering og underminerer demokrati. To forhold fremhæves: for det første eksistensen af mekanismer, der omsætter generelle forskelle mellem grupper til „categorical differences by race, gender, class, ethnicity, religion, and similar groupings“ (p. 110); for det andet det omfang, hvori disse forskelle omsættes til faktorer i den politiske proces. Fokus er på Sydafrika, der langt hen er lykkedes med at isolere racemæssig betinget ulighed fra den politiske proces.

De to næste kapitler handler på hver sin måde om magt: I kapitel 7 er argumentet, at en reduktion af „the influence of autonomous power clusters“ (p. 138) både inden for og uden for staten baner vej for øget folkelig indflydelse på den politiske proces og dermed for demokratisering. Putin har eksempelvis øget den statslige kontrol med oligarkerne, og det er på sigt gavnligt for demokratisering, selvom han er autokrat. Kapitel 8 behandler „Alternative Paths“ forstået som forskellige kombinationer af demokratisering og henholdsvis høj, middel og lav statskapacitet; fokus er på Venezuela og Irland. Analysen uddyber argumentet om, hvordan de politiske processer udvikler sig forskelligt under indflydelse af forskelle i statskapacitet. Bogen afsluttes med en besvarelse af de 13 *payoff questions*, som blev nævnt ovenfor.

Det er en bog med de vanlige Charles Tilly-kvaliteter: store spørgsmål, dristige generaliseringer, trans-historiske analyser af mange cases, nye påstande om de forhold, der driver demokratisering og af-demokratisering. På den baggrund kan den varmt anbefales. Der er også svagheder: Selvom statskapacitet er defineret („the extent to which interventions of state agents in existing non-state resources, activities, and interpersonal connections alter existing distributions of those resources, activities, and interpersonal connections as well as relations among those distributions“; p. 16), er det en udvendig, teknisk orienteret definition, der ikke går ind i spørgsmålet om typer af kapacitet og deres relationer til den politiske proces. Her ville sondringer i stil med Michael Manns (tvangsmagt vs. infrastrukturel magt) være nyttige.

Samtidig er det ikke altid klart, om høj kapacitet er en fordel eller en ulempe for demokratisering. Omtalen af de enkelte landes demokratiske kvaliteter er heller ikke entydig; Indien sidestilles for eksempel med Canada (snarere end med Jamaica eller Kasakhstan) men karakteriseres også som verdens største patron-klient system. Bogen understreger, at den vil fokusere på en procesorienteret analyse, men politiske aktører, især samfundsgrupper, er mærkeligt fraværende i bogen. Der er snarere tale om en strukturanalyse forklædt som procesanalyse.

Som lærebog i demokrati og demokratisering er den eminent uegnet. Der er stort set ingen introduktion til den eksisterende forskning i emnet; Tillys analyse står på sine egne ben. Alligevel er den interessant at stifte bekendtskab med.

Georg Sørensen
Institut for Statskundskab
Aarhus Universitet

Liselotte Odgaard, *The Balance of Power in Asia-Pacific Security*, London og New York: Routledge, 2007, 272 s., £ 76,00.

Liselotte Odgaard, der er lektor ved Forsvarsakademiet, har med denne bog leveret et seriøst, velunderbygget, gennemtænkt og sidetallet 272 til trods omfattende værk om magtbalancen i Asien-Stillehavsområdet. Jeg mindes ikke at have set en så tæt pakket fremstilling af disse komplicerede forhold med stort set hver eneste sætning fuld af substans. For den, der interesserer sig for Asien og selvfølgelig Asien-Stillehavsområdet, er det på en gang et slags opslagsværk og en inspiration til at overveje, hvad der skrives og selv tænke videre.

Prisen, der betales, for en sådan fremstilling er, at bogen ikke falder i kategorien *light bedside reading*; men det har næppe heller været forfatterens ambition, som givetvis har været at sætte tingene godt på plads i det store geografiske rum. Forholdet mellem USA og Kina kan bruges som svinghjul til at forklare, hvad det er, der sker, hvorfor og hvilke magtønsker, magtambitioner samt begrænsninger ved udøvelse af magt, der driver spillet. Og det er lykkedes; min kompliment, selvom det tager sin tid at komme igennem den, hvis man gerne vil have det hele med.

Bogen er baseret på overordentlig grundig forskning og granskning i, hvad et stort antal kilder mener om forholdene. Det er dækkende. Anmelderen, som kender flere af de interviewede personer, nikker genkendende til mange af de fremførte synspunkter og meninger. Man kan efter behag opfatte det

som naturligt eller en svaghed, at Odgaard ikke en gang i mellem standser mere op, end tilfældet er, og diskuterer dybden af de mange gengivne udtalelser. Det er før set, at noglepersoner udtaler sig efter andre retningslinjer, end hvad de måske i virkeligheden tænker. Svagheden er indlysende nok mangel på spørgsmålstegn og et indspark af forfatteren til, om der kunne ligge andre hensyn bag de faldne udtalelser. Det naturlige i ikke at indlogere sig i denne fremgangsmåde er, at så var det måske vanskeligt at se, hvornår bogen ville blive færdig, risikoen for forvirring stor, og gevinsten ville være svær at få øje på. Hvorom alting er, så har Odgaard valgt og er i sin beskrivelse og analyse konsekvent med de fordele og ulemper, det indebærer.

Efter en kort introduktion følger bogens fem hovedafsnit. Det første ser på magtbalancen ud fra teoretiske og historiske forudsætninger og er nyttig, men ikke fantastisk. Det er fint, men det er ikke her, bogen bringer nyt og godt frem.

Det næste kapitel behandler USA's og Kinas syn på og politik over for anvendelse af magt i Asien-Stillehavsområdet. Gafflen kommer godt ind i kødet langt de fleste steder. Anmelderen faldt over et par afsnit på side 102-103, der varsler et tema, der flere gange vendes og drejes i bogen, nemlig rivaliseringen mellem Kina og Japan med Kina i hovedrollen og Japan i birollen, med de forskellige og navnlig uoverskuelige konsekvenser, det kan få. Det siges meget præcist på side 102, at „Japan is probably the most grave security concern facing China ...“. Korrekt; min eneste kommentar er: Stryg „probably“. Lidt længere nede kommer Odgaard ind på, hvad der efter anmelderens opfattelse, er *det* vigtigste udenrigs- og sikkerhedspolitiske problem i det nordøstlige Asien, nemlig trekanten USA-Kina-Japan med vitale risici den dag, USA mister troværdighed i Japans øjne. Det er nogle af bogens vigtigste sætninger, der findes her, og de er koncise og rammer plet. Det kan beklages, at der mange steder er en tendens til at overse de store risici, som ligger i det nordøstlige Asien, hvor Kina, Japan, USA og Rusland alle manøvrerer. Odgaard gør sig ikke skyldig i den fejltagelse, tværtimod, her ligger bogens tyngdepunkt. En lille kritisk bemærkning. Odgaard har valgt ikke at inkorporere Rusland så fyldigt, men igen, et valg, som man kan diskutere for eller imod – forfatteren har truffet sit.

De to følgende kapitler ser på USA's og Kinas syn på legitimitet hhv. institutioner i Asien-Stillehavsområdet. Bogen rammer igen plet og er fuld af meget præcise slutninger, som sætter tingene i deres rette perspektiv. Det er for eksempel godt beskrevet, hvorledes USA's tildeling af status som *core non-NATO ally* til Pakistan nødvendigvis måtte få og fik indflydelse på situationen i Sydasiens. Man kan undre sig over, at USA tror at kunne se Pakistan som en sådan allieret og samtidig forvente indisk bevægelse hen i mod en slags alliance med USA. Odgaard drejer godt rundt om Pakistan – efter

anmelderens opfattelse det andet store udenrigs- og sikkerhedsmæssige problem i Asien (Japans fremtid det første). Det er godt, at Pakistan og Indien er kommet med, selvom de begge vel må siges at ligge uden for bogens centrale temaer; men det er helt rigtigt set, at uden deres inddragelse bliver den samlede fremstilling mangelfuld. Beskrivelsen af ASEANs bestræbelser på at dyrke balancens kunst mellem USA og Kina kan anmelderen som bosiddende i Singapore tilslutte sig. Det mærkes hver dag.

En bog af den type må nødvendigvis komme ind på Taiwan og den koreanske halvø uden dog – som det heller ikke er tilfældet – at fordybe sig heri på bekostning af andre temaer. Her er anmelderen ikke helt enig med Odgaards analyse og vurdering, der ser dem i sammenhæng og anlægger den synsvinkel, at Taiwan fortsat vil være så omstridt, at det udgør potentialet til en krig. Efter min opfattelse kan kun en fejlkalkulation i enten USA eller Kina føre til denne udgang, og det er ikke sandsynligt. Jeg er derimod enig i, at de stigende forbindelser mellem Taiwan og Japan kan udgøre en risiko – efter min opfattelse klart mere aktuel og nærliggende end mellem USA og Kina. Jeg er heller ikke så sikker på, at Taiwan og den koreanske halvø er så forbundne kar, som størsteparten af analytikere og altså også Odgaard gør dem til; men som det så ofte er sagt: Nordkorea er indhyllt i analytisk tåge, og Kina holder kortene tæt på brystet.

Kapitlet om institutioner er på samme måde som tidligere kapitler godt og analytisk korrekt. De mange bogstavlege er vel beskrevet og læserne indføres i deres betydning plus mulige potentielle indflydelse på udviklingen. Bogens afsluttende kapitel runder fint af med et forsøg på at skitsere tendenser i det 21. århundrede, som vi jo allerede er et stykke inde i.

Min samlede vurdering er, at det er et vellykket værk, som ikke vil samle støv på hylderne, men blive brugt af de mange og forhåbentligt flere og flere, der interesserer sig for den fremtidige udvikling i Asien-Stillehavsområdet og gerne ser tendenserne trukket op i beskrivende, vurderende og historiske perspektiver. Den kan ubetinget anbefales. Selv personer med stort kendskab til Asien-Stillehavsområdet vil blive klogere, og for de allerede ”kloge” foreligger nu en nyttig opsamling og systematisering af det store og overvældende stof. Lad os til slut glæde os over, at en dansker har formået at skrive en sådan bog og få den udgivet af et anerkendt internationalt forlag.

Jørgen Ørstrøm Møller
Visiting Senior Research Fellow
Institute of Southeast Asian Studies, Singapore
Adjungeret Professor, Copenhagen Business School

Modtagne bøger

- Bakka, Jørgen Frode; Egil Fivelsdal (red.), *Organisationsteoriens klassikere 2. udg – Fra Clausewitz og Weber til Simon og Drucker*, København: Handelshøjskolens Forlag 2008.
- Branner, Hans, *Det politiske Europa – En grundbog om EU*, København: Columbus 2008.
- Brinkman, Svend; Peter Triantafillou (red.), *Psykens historier i Danmark – Om forståelsen og styringen af sjælelivet*, København: Samfundslitteratur 2008.
- Bukve, Oddbjørn; Henrik Halkier; Peter de Souza, *Towards New Nordic Regions – Politics administration & regional development*, Aalborg: Aalborg Universitetsforlag 2008.
- Den Jyske Historiker, Danske Videnskabelige Ekspeditioner, nr. 119, 2008.
- Den Jyske Historiker*, Historier om dansk udviklingsbistand, nr. 120, 2008.
- Den ny verden – tidsskrift for internationale studier*, Religion og/eller politik, 41. årg. nr. 1 2008.
- Ejrnæs, Morten; Jens Guldager, *Helhedssyn og forklaring – i sociologi, socialt, sundhedsfagligt og pædagogisk arbejde*, København: Akademisk Forlag 2008.
- Hansen, Mette Halskov; Stig Thøgersen, *Kina – individ og samfund*, København: Forlaget Samfundslitteratur 2008.
- Harder, Jonathan Bugge; Sigge Winther Nielsen, *Om politisk tæft*, København: Thomson Reuters 2008.
- Hjarvard, Stig, *En verden af medier – Medialiseringen af politik, sprog, religion og leg*, København: Samfundslitteratur 2008.
- Hvidt, Nanna; Hans Mouritzen(ed.), *Danish Foreign Policy Yearbook 2008*, København: Dansk Institut for Internationale Studier 2008.
- Internasjonal Politikk*, 2/3-08, Oslo: Norsk Utenrikspolitisk Institutt 2008.
- Irani, Nadeem, *Islam og den islamiske ideologi*, København: Dansk Institut for Internationale Studier 2008.
- Irani, Nadeem, *Islamisk lov*, København: Dansk Institut for Internationale Studier 2008.
- Jensen, Bent, *Hvad skrev aviserne om de arbejdsløse? – Debatten fra 1840'erne til 1990'erne*, København: Gyldendal 2008.
- Jordan, David m.fl., *Understanding Modern Warfare*, Cambridge: Cambridge University Press 2008.
- Kalyvas, Andreas; Ira Katznelson, *Liberal Beginnings*, Cambridge: Cambridge University Press 2008.

- Kalyvas, Stathis N.; Ian Shapiro; Tarek Masoud (red.), *Order, Conflict and Violence*, Cambridge: Cambridge University Press 2008.
- Kaspersen, Lars Bo, *Danmark i verden*, København: Hans Reitzels Forlag 2008.
- Kelstrup, Morten; Dorte Sindbjerg Martinsen; Marlene Wind, *Europa i forandring – En grundbog om EU's politiske og retlige system*, København: Hans Reitzels Forlag 2008.
- Latour, Bruno, *En ny sociologi for et nyt samfund*, København: Akademisk Forlag 2008.
- Manners, Ian; Catharina Sørensen; Maja Kluger Rasmussen; Rebecca Adler-Nissen; Thomas Gammeltoft-Hansen; Trine Flockhart; Niels Aadal Rasmussen; Martin Marcussen; Eva Ersbøll; Jesper Kelstrup & Anne Møller, *De danske forbehold overfor den Europæiske Union. Udviklingen siden 2000*, København: Dansk Institut for Internationale Studier 2008.
- Mikkelsen, Flemming, *Indvandring og Integration*, København: Akademisk Forlag 2008.
- Mylenberg, Troels; Peter Bro (red.), *Et løft(e) til journalistikken*, Odense: Syddansk Universitetsforlag 2008.
- Nielsen, Geert A.; Louise Schmedes, *Madkultur – værgso*, København: Columbus 2008.
- Olsen, Henning, *Holder holdninger? Holdningsbegreber og holdningsmålinger*, København: Akademisk Forlag 2008.
- Pedersen, Ove K.; Tore V. Olsen, *Den Europæiske Skrue – Demokratisk dynamik i Danmark og Sverige*, København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag 2008.
- Pedersen, Thomas, *When Culture becomes Politics*, Århus: Aarhus Universitetsforlag 2008.
- Rasmussen, Hjalte, *EU-ret i grundtræk*, Forlaget Samfundslitteratur 2008.
- Revsbech, Karsten, *Aktuel dansk forvaltningsret – karakteristiske træk og udviklingstendenser*, København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag 2008.
- Seeberg, Peter; Morten Valbjørn (red.), *Et andet nyt Mellemøsten*, Odense: Syddansk Universitetsforlag 2008.
- Statsvetenskaplig tidskrift* årgang 110, 2008 nr. 1.
- Statsvetenskaplig tidskrift* årgang 110, 2008 nr. 2.
- Svendsen, Lars Fr. H., *Frygt*, Århus: Forlaget Klim 2008.
- Syddansk Universitet, *Ny Verden*, særnummer oktober 2008. Odense: Syddansk Universitet 2008.
- Thomsen, Jens Peter Frølund, *Politik i det moderne samfund*, København: Akademisk Forlag 2008.
- Thorsden, Sara Normann; Helle Dam Sørensen (red), *Ondskab – et politisk begreb*, Århus: Aarhus Universitetsforlag 2008.

- Thorup, Mikkel, *Fornuftens perversion – modoplysning og 200 års krig mod fornuftens herredømme*, Århus: Aarhus Universitetsforlag 2008.
- Thorup, Mikkel, *Pirater, terrorister og stater*, Århus: Forlaget Klim 2008.
- Tranær, Torben (red.), *Indvandrerne og det danske uddannelsessystem*, København: Rockwool Fondens Forskningsenhed og Gyldendal 2008.
- Winter, Søren C; Vibeke Lehmann Nielsen, *Implementering af politik*, Århus: Academica 2008.

Abstracts

Viola Burau and Anne Mette Kjær

Co-governance as Strategy. Theoretical Debates and Empirical Case Studies

Governments increasingly adopt strategies of co-governance and community participation in developed as well as in less developed countries. Across the different country contexts there is a common rhetoric about strengthening civil society, empowering citizens and rendering service delivery more effective by including communities in the delivery of public service. This article gives an overview of the theoretical debate about co-governance and introduces the contributions to the thematic issue of *Politica*. It compares the findings of the case studies and relates them to the theoretical debate.

Iben Nathan og Tove Enggrob Boon

Community Forestry in Cambodia. On Network-Based Co-governance and the Role of the State

Community forestry is about transferring rights and responsibilities in forestry to local people, and hence is a good example of a “new” mode of governance. There are many good reasons for changing from “old” hierarchical modes of governance towards network based co-governance in the Cambodian forest sector: rural poor people depend on access to forest products, but previous centralized forest governance systems have failed, and the forests are on a fast decline. Introducing community forestry in Cambodia, however, gives rise to major dilemmas in the field of tension between old and new modes of governance in weak states. The major problems that the forest user groups encounter are caused by the state and/or can only be solved within a well-functioning government hierarchy. It remains to be seen whether a weak state can solve problems it is part of, and whether network governance can work without a well-functioning government hierarchy.

Robyn Eversole

Inclusion of Local Communities: A Critical Perspective on Public Participation in Australia

At first sight, Australia appears to be a society where participation is strong and where also at the local level citizens increasingly have a number of chan-

nels to express their views and to exert influence on political change. However, a closer look at the relations underlying these political changes tells a different story. Based on a number of case studies from Tasmania and the state of Victoria the article shows that participation links citizens, either as individuals or as members of associations, to strongly formalized and regulated bureaucracies. As a result, the relationship between citizens and public authorities is often characterized by significant imbalances in relation to power and resources as well as by insufficient communication. This means, that the local community does not get heard to a sufficient degree and that bureaucracy often dominates.

Håkon Lorentzen

Between Collectivism and Individuality: Co-governance in Voluntary Organizations

Ideas about co-governance involve a perception of citizen inclusion in the form of *individual* participation, where each citizen communicates his or her preferences on an individual basis. This view is opposed to the notion of about citizen-inclusion, which involves civil society as *collectively organized*. The co-governance strategy may thus imply that collective organization is weakened. The article examines the views guiding local governance towards voluntary organizations in five Norwegian municipalities. We found that the municipalities involve citizens in a variety of ways, but primarily through corporative ways of cooperation. Rather than finding evidence of co-governance, we found of plenty hierarchical forms of governance.

John Clarke og Janet Newman

The New Citizen in Public Services: Directions and Tension Fields

This article examines the tensions and related dilemmas which emerge as part of governance strategies that change the relationship between citizens and public welfare services. This includes both participation through free choice and citizen participation in networks. The first time of participation is closely linked to New Public Management and is specifically characterized by an interplay between network and hierarchy. The article explores the term and implementation of “consumer citizens” and its unintended aspects of such a process. Moreover, the article analyzes other initiatives, which have been developed as part of the reform of public services, especially the increasingly significant emphasis on public participation. The article suggests that the co-existence of different forms of governance requires a critical per-

spective, because such co-existence often leads to dilemmas that may be difficult to solve.

Martin Bækgaard

Political and administrative organization in Danish municipalities: The importance of the Local Government Reform

How has the number of organizational units in Danish municipalities been affected by the Danish Local Government Reform? Has the new municipalities seized the opportunity to unite tasks in larger and fewer organizational units? Or has the number of organizational units increased in order to secure attractive political and administrative jobs after the reform? Data concerning the political and administrative organization of all Danish municipalities in 2005 and 2007 shows that the number of organizational units increased more in amalgamated municipalities than in municipalities that did not face a merger. Further analyses provide evidence that part of the change in amalgamated municipalities can be explained by the new tasks and structural changes these municipalities have been subject to. Though, a significant amount of the change is neither to be explained by changes in tasks or structures but is only to be explained by political considerations in the processes of amalgamation.

Om forfatterne

Viola Burau, Dipl.-Soz., ph.d., lektor i offentlig politik ved Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet. Har beskæftiget sig, mest fra et komparativt perspektiv, med en række problemstillinger i forhold til velfærdspolitikker og -reformer samt offentlig styring (især af professioner). Har inden for disse områder samt komparativ metode publiceret internationalt. Blandt de seneste publikationer er bøgerne *Governing Home Care* med Hildegard Theobald og Robert H. Blank (Edward Elgar) og den anden udgave af *Comparative Health Policy* med Robert H. Blank (Palgrave). E-mail: viola@ps.au.dk.

Anne Mette Kjær, ph.d., lektor i komparativ politik ved Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet. Beskæftiger sig primært med governance i en udviklingssammenhæng og har forsket i forvaltning og beskatning i Østafrika. Har publiceret internationalt om offentlig sektor reformer komparativt og bogen *Governance* på Polity Press. E-mail: mkjaer@ps.au.dk

Iben Nathan, seniorforsker i decentraliseret naturforvaltning, LIFE, Københavns Universitet. Har en ph.d. og en kandidatuddannelse fra Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet. Hun har i en lang årrække arbejdet som forsker, forskningskoordinator og rådgiver inden for feltet decentraliseret naturforvaltning i udviklingslandene især i Asien. Senest har hun deltaget i et EU forsknings projekt om *new modes of forest governance* i Europa. E-mail: in@life.ku.dk

Tove Enggrob Boon, seniorforsker i natur- og landskabspolitik på LIFE, Københavns Universitet. Har en ph.d. i skovpolitik og er oprindeligt uddannet forstkandidat ved Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Tove har i en årrække forsket i borgerinddragelse og *new modes of governance* i naturforvaltningen med projekter i såvel Danmark og EU som tredjeverdenslande (Sydafrika, Cambodia, Nepal). E-mail: tb@life.ku.dk

Robyn Eversole, ph.d., seniorforsker på Institute for Regional Development in Tasmania på University of Tasmania i Australien. Kommer oprindeligt fra West Virginia i USA og er antropolog med speciale i regionale udvik-

ling, udviklingspraksis, socioøkonomisk forandring samt sociale og kulturelle kontekster af udviklingsprocesser. Hun skriver jævnligt om udvikling baseret på borgerinddragelse og udviklingspolitik, og i øjeblikket forsker hun i innovationens kulturelle kontekst, hvor hun især er interesseret i regionale universiteters mulige rolle og nye typer vidensproduktion. Blandt hendes bøger er *Participation and Governance in Regional Development: Global Trends in an Australian Context* (2005) og *Here to Help: NGOs Combating Poverty in Latin America* (2003). E-mail: robyn.eversole@utas.edu.au

Håkon Lorentzen, Dr. Philos. Sociologi, forskningsleder ved Institut for Samfunnsforskning, Oslo. Har i en lang årrække beskæftiget sig med frivillighed og det civile samfund. Han har publiceret bredt og komparativt om staten og de frivillige velfærdsproducenter og om privatisering. Blandt de nyere publikationer er: *Fundament for fellesskap. Sivilsamfunnet og individualiseringen*. Pax Forlag. E-mail: hakon.lorentzen@samfunnsforskning.no

John Clarke, professor, det samfundsvidenskabelige fakultet på Open University i Storbritannien. Er kandidat i Behavioural Sciences (fra University of Aston) og Cultural Studies (fra University of Birmingham). Hans forskning og publikationer undersøger de politiske og diskursive konflikter, som opstår i forbindelse med omstrukturering af forholdene mellem borgere, velfærd og stater. Specifikke aspekter af disse emner undersøges i to bøger: *Changing Welfare, Changing States: new directions in social policy* (Sage, 2004) og *Creating Citizen-Consumers: changing publics and changing public services* (med Janet Newman, Nick Smith, Elizabeth Vidler and Louise Westmarland, Sage, 2007). Den nyeste bog, med medforfatteren Janet Newman, udvikler yderligere nogle af disse spørgsmål: *Publics, Politics and Power: remaking the public in public services* (Sage, 2009). E-mail: john.clarke@open.ac.uk

Janet Newman, professor i Social Policy og director af Publics Research Programme på Centre for Citizenship, Identities and Governance på Open University i Storbritannien. Blandt publikationerne er *The Managerial State* (med John Clarke: Sage, 1997); *Modernising Governance: New Labour, Policy and Society* (Sage, 2001); *Remaking Governance; peoples, politics and the public sphere* (Policy Press, 2005); *Power, Participation and Political Renewal* (med M. Barnes and H. Sullivan: Policy Press, 2007); *Creating Citizen Consumers: changing relationships and identifications* (med John Clarke et al., Sage 2007); and *Publics, Politics and Power: Remaking the Public in Public Services* (med John Clarke: Sage, 2009).

Martin Bækgaard har påbegyndt et Ph.d.-stipendiat ved Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet 1. september 2007. Her arbejder han på en afhandling om effekterne af politiske og administrative organisationsstrukturer for politikeres og embedsmænds præferencer.

Politicas ph.d.-serie

Til omslaget:

Viola Burau og Anne Mette Kjær

Co-governance som styringsstrategi:
teoretiske debatter og empiriske casestudier

Iben Nathan og Tove Enggrob Boon

Community forestry i Cambodja. Om netværksstyring og statens rolle

Robyn Eversole

Inddragelse af lokalsamfund: Et kritisk perspektiv på offentlig
deltagelse i Australien

Håkon Lorentzen

Mellom kollektivismen og individualitet:
co-governance på det frivillige feltet

John Clarke og Janet Newman

Den nye borger i offentlige serviceydelser: Retninger og spændingsfelter

Martin Bækgaard

Politisk og administrativ organisering i danske kommuner:
Strukturreformens betydning

Anmeldelser